

यहाँ से काटिए

प्रश्न पत्र को खोलने के लिए यहाँ फाड़ें

यहाँ से काटिए

Sl.No. :

नामांक			Roll No.			

No. of Questions – 20

VU-47-Samved

No. of Printed Pages – 7

वरिष्ठ उपाध्याय परीक्षा, 2024

VARISHTHA UPADHYAYA EXAMINATION, 2024

सामवेद

समय : 3 घण्टे 15 मिनट

पूर्णांक : 56

परीक्षार्थिभ्यः सामान्यनिर्देशाः

- 1) परीक्षार्थिभिः सर्वप्रथमं स्वप्रश्नपत्रोपरि नामाङ्काः अनिवार्यतः लेख्याः।
- 2) सर्वे प्रश्नाः अनिवार्याः।
- 3) सर्वेषां प्रश्नानामुत्तराण्युत्तरपुस्तिकायामेव लेखनीयानि।
- 4) एकस्य प्रश्नस्य सर्वे भागाः एकत्र एव लेखनीयाः।
- 5) सर्वे प्रश्नाः संस्कृतमाध्यमेन उत्तरणीयाः।

i) साक्षात्कृतधर्माणः बभूवुः -

अ) मुनयः

स) वैदिकाः

द) अध्येतारः

 $[1/2]$

अ) ऋग्वेदः

ब) यजुर्वेदः

स) सामवेदः

द) अथर्ववेदः

 $[1/2]$

अ) वर:

ब) कन्या

स) पिता

द) विप्रः

 $[1/2]$

अ) देवान्

ब) यक्षान्

स) ऋषीन्

द) पित्थन्

 $[1/2]$

अ) पंच

ब) नव

स) चतुर्दश

द) अशीति:

 $[1/2]$

अ) कोकिलः

ब) मयूरः

स) अश्वः

द) गावः

 $[1/2]$

अ) याज्ञवल्क्य शिक्षा

ब) नारदीय शिक्षा

स) माध्यन्दिनी शिक्षा

द) माण्डूकायनी शिक्षा

- viii) सामवेदस्य ऋत्विक् वर्तते - [½]
 अ) होता ब) ब्रह्मा
 स) अध्वर्यु द) उद्गाता
- ix) यज्ञोपवीते ग्रन्थयः भवन्ति - [½]
 अ) त्रयः ब) पंच
 स) नव द) षट्
- x) “या अकृन्तन्नवयं०” इति मन्त्रः प्रयुज्यते - [½]
 अ) उपनयने ब) विवाहे
 स) सीमन्ते द) अन्नप्राशने
- xi) “पवमान पर्वणा” ज्ञायन्ते - [½]
 अ) प्रथमाध्यायम् ब) पंचमाध्यायम्
 स) षष्ठप्रपाठकम् द) नवमप्रपाठकम्
- xii) सामवेदस्य कियत्यः शाखाः श्रूयन्ते - [½]
 अ) सहस्र ब) नव
 स) एकशतम् द) एकविंशतिः
- xiii) उच्चैरुच्चारितं व्यक्तपदाक्षरं मुच्यते - [½]
 अ) श्लक्ष्णम् ब) व्यक्तम्
 स) प्रसन्नम् द) विकृष्टम्
- xiv) लाजान् जुहोति - [½]
 अ) वरः ब) वधूः
 स) विप्रः द) पिता
- xv) भैक्षं कस्मै निवेदयेत्? [½]
 अ) मात्रे ब) पित्रे
 स) आचार्याय द) मित्राय
- xvi) उभयोः वंशं वृद्धयर्थं विधीयते - [½]
 अ) उपनयनः ब) विवाहः
 स) समावर्तनः द) वेदारम्भः

2) रिक्तस्थानानि पूरयत -

- i) विश्वा ओजसा। [½]
- ii) रुचे सूर्यम्। [½]
- iii) मित्राः स्वानाः स्वर्विदः। [½]
- iv) आकलशं नः सदः। [½]
- v) अग्रे वाचः कनिक्रदत्। [½]
- vi) शिशुं न यज्ञैः श्रिये। [½]
- vii) मैत्री च मूर्च्छना। [½]
- viii) धैवतस्य च उच्यते। [½]
- ix) एकमिषे नयतु। [½]
- x) भद्रेषु असि। [½]

3) अतिलघूत्तरात्मक प्रश्नाः -

- i) उपनयनशब्दस्य व्युत्पत्तिं लिखत। [1]
- ii) विष्टरः केन निर्मीयते? [1]
- iii) मध्यमस्वरः केन उच्यते? [1]
- iv) मधुपर्कद्रव्याणि लिखत। [1]
- v) पूर्वाचिकसंहितायां गीयमानं गानं केन नाम्ना प्रसिद्धः? [1]
- vi) पलाशदण्डः कस्मै विधीयते? [1]
- vii) मधुपर्कप्राशनस्य मन्त्रं लिखत। [1]
- viii) गायत्रीमन्त्रं लिखत। [1]

लघूत्तरात्मकाः प्रश्नाः –

- 4) असृक्षत प्रवाजिनो० इति मन्त्रं सस्वरं पूरयत। [1½]
- 5) सुतासो मधुमत्तमाः० इति मन्त्रं सस्वरं पूरयत। [1½]
- 6) एषस्य धारया० इति मन्त्रं सस्वरं पूरयत। [1½]
- 7) महत्तत्सोमो० इति मन्त्रं सस्वरं पूरयत। [1½]
- 8) त्रिरस्मैसप्त० इति मन्त्रं सस्वरं पूरयत। [1½]
- 9) अयावीति० इति मन्त्रं सस्वरं पूरयत। [1½]
- 10) तिस्रोवाच० इति मन्त्रं सस्वरं पूरयत। [1½]
- 11) अभिसोमासऽआयव० इति मन्त्रं सस्वरं पूरयत। [1½]
- 12) उच्चातेजात० इति मन्त्रं सस्वरं पूरयत। [1½]
- 13) प्रसोम देववीतये० इति मन्त्रं सस्वरं पूरयत। [1½]
- 14) पूर्णं किं मुच्यते? [1½]
- 15) कति मूर्छनाः विज्ञेयाः? [1½]

दीर्घोत्तरीयाः प्रश्नाः –

16) गान्धर्वशब्दस्य निरूपणं कुरुत।

[3]

अथवा

वृत्तान्तं कथमारभेत्?

17) नारदीय शिक्षायाः वर्णनमुपस्थापयत।

[3]

अथवा

वेदाङ्गानां महत्त्वं प्रतिपादयत।

18) वस्त्रचतुष्टय सम्प्रदानस्य मन्त्रान् लिखत।

[3]

अथवा

कन्यादानस्य संकल्पः लिखत।

निबंधात्मक प्रश्नाः

19) निम्नमन्त्रान् सस्वरं पूरणीयाः –

[4]

- i) उच्चाते जात०
- ii) अञ्जते व्यञ्जते०
- iii) प्रपुनानाय०
- iv) इषेपवस्व०
- v) कनिक्रन्ति०
- vi) साकमुक्षो०

अथवा

प्रश्नपत्रमतिरिच्य यथेच्छं पंचमन्त्रान् सस्वरं पूरयत।

20) पवमानकाण्डस्य केचन चत्वारो मन्त्राः पूरणीयाः

[4]

अथवा

सामगान प्रकारं निरूपयत।

DO NOT WRITE ANYTHING HERE